

# Záhada obra z Cardiffu

K případům, které zahýbaly zejména dějinami americké antropologie 19. století, patří takzvaný obr z Cardiffu. Objevem fantastické „zkameněliny“ člověka o výšce kolem tří metrů se roku 1869 proslavil kontroverzní výrobce cigaret a vynálezce George Hull

› Mgr. Vladimír Socha



❑ Dělníci objevili zkamenělé tělo obra z Cardiffu, říjen 1869. Teď o ně pečuje Muzeum farmářství v Cooperstownu

kyselinou sírovou) a dotvořili drobnými vpichy hřebíků, které měly napodobovat kožní póry. Teprve potom více než tunovou sochu zabalili do bedny a vlakem přepravili do Iowy, odkud putovala povozem na farmu Hullova synovce Williama Newella v Cardiffu.

Tam koncem listopadu sochu zahrabali. Trpělivý Hull pak čekal celý rok. Jak bylo domluveno, na podzim 1869 Newell najal muže na kopání studny. Dne 16. října jejich rýče narazily na kamennou nohu obra. Netrvalo dlouho a svět stál v němém úžasu před objevem „zkamenělého předka“.

Z nálezu se stala senzace a do nepříliš významného Cardiffu u města Syracuse se sjížděly davy. Místní hotel inkasoval jen za čtyři dny více, než obvykle vydělal za čtyři měsíce. Hull si mnul ruce a peníze od zvědavých návštěvníků se jen hrnuly. Také mnozí vědci a vysoce postavení průmyslníci byli okouzleni. Přesto se již od začátku objevovaly pochybnosti – někteří prozíraví přírodovědci poznali, že jde o podvod, a to nepříliš valné kvality. Takto se k objevu postavil například spisovatel Mark Twain nebo významný paleontolog Othniel Marsh, známý vědeckým popisem mnoha dinosaurů.

Legendu definitivně pohřbila Hullova neschopnost mlčet, rád se totiž svěřoval širokému okruhu svých známých. Zanedlouho se také nechali slyšet sochaři, kteří obra vytvořili. V dopise adresovaném redakci *Chicago Daily Tribune* se ke

všemu doznaní a z největšího amerického objevu století učinili jeden z největších podvodů. A jeho strůjce Hull? Ten se vůbec nepoučil a o několik let později zkoušel štěstí s dalším nepravým obrem – s úspěchem ještě menším. Když v roce 1902 umíral, byl již v podstatě zapomenutou postavou. ◀

❑ Obr na vinné etiketě

U nikátní objev tvora většího než biblický Goliáš (podle pramenů dosahoval maximálně 2,7 m), nadschl celé Spojené státy a přitáhl pozornost mnoha osobností vědy i politiky. Hull se tak mohl navždy zapsat do dějin antropologie či paleontologie a o jeho objevu by se snad dodnes učilo na školách po celém světě. Kdyby...

## Inteligentní a vynalézavý

George Hull měl již od mládí pletky se zákonem, například za výrobu nového typu tak říkajíc cinknutých hracích karet. V době, kdy téměř všichni jeho známí byli věřící, Hull dával najevo svůj pohrdavý ateismus a šokoval společnost sňatkem se svou vlastní, v té době již těhotnou neteří. Hull si výrobou cigaret zajistil poměrně dobré živobytí, ale jeho věčná nespokojenost a znechucení nad stavem společnosti jej nakonec zavedly na scesti podvodné manipulace s vědou i náboženstvím.

Podle jeho vlastních vzpomínek začal příběh obra z Cardiffu v roce 1866. Tehdy se Hull dostal za obchodními účely do Iowy, kde vyslechl kázání jednoho reverenda o tom, že „kdysi byli na zemi obři“. Hull se doslovnému znění biblických výroků vysmíval a hodlal je zesměšnit veřejně – právě

tehdy uzrál v jeho hlavě nápad, který mu v tom směru měl přinést uspokojení a zároveň i něco vydělat.

Napřed ale musel do plánu investovat 2 600 dolarů, tedy asi 41 000 dolarů současné měny (přes 800 000 Kč). V létě 1868 odjel Hull se svým známým H. B. Martinem do Fort Dodge, kde v jednom sádrovcovém lomu odkryli pěti-tunový blok o výšce přes tři metry a šířce kolem 1,5 metru. Dali jej vyprostit pod záminkou stavby pomníku a následně ho poslali do Chicaga, sochaři Edwardu Burkhardtovi. Ten se spolu s dalšími dvěma pomocníky pustil do práce: tvarování obří lidské postavy.

## Vzestup a pád

V srpnu měli zhruba hotovo, ale Hullovi se nelíbilo, že socha vypadá velmi nově. Takovou by nikoho neošálil, a tak došlo k úpravám. Povrch napustili chemikáliemi (například

